

CRÒNIQUES DE LA TERRA BAIXA

Aquesta secció, iniciada el mes passat, creiem que ha estat una gran troballa per la nostra revista: pels temes vius que en ella es tracten, per la forma planera i alhora profunda del seu estil i, sobretot, per la categoria i prestigi de l'autor. El nostre amic Jaume Farriol, oriünd de Banyoles i actualment resident a Llíssà d'Amunt, té escrits diferents llibres («El clar país», «Banyoles, vora el llac...») i collabora en altres revistes de més importància que la nostra. Des d'aquí agraïm aquesta deferència que ha tingut amb nosaltres.

Prèdiques de capellà

El temps canvia les coses, els homes, les maneres de fer. El temps ha canviat una infinitat de qüestions eclesiàstiques que foren d'una constitució generalment delicada i important. El temps, també, ha canviat la manera de predicar.

Recordo, entre altres coses, un senyor rector vermell com un tomàquet, vivament afectat, gairebé frenètic, enfilat dalt d'una trona altíssima i imponent. Recordo el seu enraonar estrident, el sacejament de barana i les seves alteracions respiratòries, mentre manifestava a l'auditori l'opinió que li mereixien les senyores i senyoretetes que ensenyaven allò que no havien d'ensenyar. Erem al temps de la màniga de tants centímetres i la faldilla de tants altres. Els capellans lliuraven, centímetre a centímetre, la batalla de les llargades de roba femenina. També es discutia aferrissadament sobre la moralitat del cinema, si els petons entraven dintre un sistema normal de relacions prematrimonials, si es podia beure després de les dotze per poder anar a combregar i d'altres compromeses i portentoses qüestions.

Algú pot pensar, a hores d'ara, que aquesta mena de predicació era excessiva, desmesurada i, possiblement, fora de test. És possible. El que sí cal afirmar rodonament és que aquesta predicació responia a una mentalitat del país i que la parròquia sencera, en sortir de missa, portava a dintre una mena de conmovició colpidora i espiritual. La gent era, i és encara, molt concreta, afecionada a la cosa directa i feta a mida com les sabates o el vestit de la Festa Major. Les senyores disfrutaven en saber que quan portaven les mànigues cinc centímetres per sobre el colze feien un pecat de tipus venial, que podia esdevenir mortal en cas de pujar-ne cinc més braços amunt. La gent pensava que era una gran cosa saber que un home que no robava res era un home just, que el que estirava cinquanta grams de cada quilo era un bon botiguer i que el que pispava una gallina era un lladre sense entranyes. Sempre, l'actitud personal, la xifra exacta i la moral estricta guardaven una adequada proporció.

El temps, com deiem, ha canviat. Els capellans han encetat, amb un entusiasme encomiable, la moral positiva i han desterrat, amb molt bon acord, la moral negativa del pecat i de l'infern. El dimoni ha passat a ésser un personatge de segona fila, brut i desdibuixat: una mena de comparsa destenyit en el drama de la salvació humana. No es parla del tros de cuixa de senyora legalment visionable, ni de la quantitat de petons que poden fer-se els promesos formals. La predicació dels capellans s'ha fet abstracta, inconcreta, estimulante, positiva, algunes vegades vagament social. No sé, però tinc la impressió que la parròquia no està tan satisfeta com abans. Que no acaba d'entrar en el joc difícil de la interpretació personal i de l'elasticitat de principis. Que, quan el capellà, algunes vegades amb una divagació lleugerament anguniosa i evangèlica, explica que el cristià és un home lliure, responsable i compromès, la gent es mira l'un a l'altre tot i pensant si tot allò vol dir

Ha mort el Dr.

Josep M.ª Liesa

Estem acostumats a viure de pressa. Que les coses passin ràpidament i que les noves substituïen a les velles, quasi bé sense proposar-nos-ho.

Tenim el perill de fer el mateix amb les persones; que les unes substituïen a les altres. Però no. Les persones deixem una marca profunda en la vida. Les persones som capaces de deixar la nostra empremta, que perdura el record i continua una certa presència. Les persones som capaces d'estimar i de fer-nos estimar pels altres a través de les accions de cada dia. I l'acció de l'amic, del qui permanence amb un esperit de servei al nostre costat, no s'esborra fàcilment. El record perdura perquè forma part de la pròpia vida dels altres.

Heus aquí una presència que no se'ns pot esborrar amb facilitat: la del Dr. Liesa, metge des de fa una colla d'anys del nostre poble. El càrrec serà substituït per un altre metge, però ell, el seu interès pels nostres malalts, sobretot amb els econòmicament més necessitats, el seu aire popular, quasi familiar moltes vegades, el seu esperit servicial, no passarà així com així. Perquè les persones no poden substituir-se.

Mentre fem avinent el nostre condol a la seva família, volem deixar constància del seu pas entre nosaltres i agraïm profundament el seu servei i la seva atenció.

alguna cosa determinada o es tracta d'una mena de promulgació de principis que qui sap on volen anar a parar. Llavors, l'auditori, que no sap gaire bé què carat volia dir el senyor rector, surt de missa amb un punt de perplexitat alegre i desimbolta, i fa ganyotes amb els ulls perquè el sol brilla més que mai i avui farà un dia realment interessant.

Jo no sé si caldria ésser una mica més concret. Ignoro si la moral positiva permet fer una predicació més cenyida al tema, més apretada a l'entorn de la circumstància, més arran del sostre intel·lectual de la gent del país. Potser seria una simplicitat dir que estimar al germà vol dir donar quilos de mil grams i circular sempre per la dreta. Però no hi ha dubte que el feligrès de la tercera fila, que ara mira la llum de la finestra gòtica, podria entendre perfectament que allò anava per ell i que, veus!, això no era res de l'altre món i tant que li costava de fer-ho.

En fi, el tema dona molt més de sí, i podríem parlar-ne molta estona. Però ja es fa tard. I cal anar a dormir perquè demà hem d'ésser puntuals al treball, la qual cosa és una exigència de la moral positiva. Aquesta moral que ara està de moda i que, massa vegades, obliga la gent a pensar pel seu compte. Una cosa que, en el fons, no deixa d'ésser una molèstia important.

* * *

A fora cauen quatre gotes. Fa fred. Se sent un lladruc de gos i un espetegar de moto desfermada. Demà, diumenge. Anirem a missa. Escoltarem, una vegada més això de que tots som germans i que cal estimar-nos. El senyor rector no cridarà pas tot enfadat, ni dirà que la pel·lícula d'avui és una indecència fenomenal i descarada. Llàstima. Sortint de missa, potser no sabrem de què parlar.

JAUME FARRIOL